

Kohti unelmien koulua

Mikä koulussa muuttuu 2016? Mikä joutaisi muuttua ja mistä halutaan pitää kiinni?

Opetussuunnitelmauudistus 2016

Opetussuunnitelman merkitys

Perusopetuslaki 30§1 mom.

- Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada **opetussuunnitelman mukaista** opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Seudullinen opetussuunnitelma

- ▶ Valtakunnallinen normiosa => Paikallinen osa=> Koulun omat tarkennukset
- ▶ Joensuun seudulla seitsemän kuntaa ovat päättäneet tehdä yhteisen paikallisen opetussuunnitelman: Joensuu, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi, Ilomantsi ja Juuka
- ▶ Joensuun seudun opetussuunnitelmakoordinaattori Satu Huttunen huolehtii työn sujumisesta

Miksi muutos?

- ▶ Koulu itsessään toimii hyvin, mutta koulua ympäröivä maailma muuttuu

SUMMER

1968

- NO NINTENDO
- NO SOCIAL MEDIA
- NO CELL PHONES

Dick
Tribune
Review

2014

THERE'S
NOTHING
TO DO

ILMASTON MUUTOS, VÄESTÖN KASVU JA YMPÄRISTÖ

- Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen asettavat tinkimättömät reunaehdot tulevaisuutta ajatellen
 - Väestönkasvu ja köyhyden kierteen katkaiseminen edellyttävät globaalia kumppanuutta
 - Globaalit ympäristömuutokset vaikuttavat paikallisesti meihin kaikkiin; maailman eri osien keskinäinen riippuvuus kasvaa
- Oppilaat odottavat, että he voisivat tuntea olonsa turvalliseksi, voisivat ymmärtää asioita ja oppisivat tekemään omassa elämässä eettisesti perusteltuja valintoja (Halinen Irmeli, 27.8.2012)

GLOBALISAATIO JA YHTEISKUNNAN MUUTOS

Globalisaatio on monimuotoinen ja ristiriitainen prosessi

- Taloudellinen ja kulttuurinen yhtenäistyminen ja lisääntyvä Vuorovaikutus

- Alueellisten erojen kasvu

- Kulttuurien, kielten ja uskontojen moninaisuus

- Työn luonteen muutos, työn ja työvoiman liikkuvuus

□ Oppilaat tarvitsevat tietoa ja ymmärrystä omasta identiteetistään, taustastaan ja muiden kulttuurien ominaispiirteistä, kykyä toimia monikielisessä ja monikulttuurisessa ympäristössä sekä taitoja/osaamista, jonka avulla voi toimia muuttuvassa yhteiskunnassa ja työelämässä
(Halinen Irmeli, 27.8.2012)

TEKNOLOGIAN JA MEDIAN KEHITYS

- Teknologian, erityisesti tieto- ja viestintätekniikan kehitys on luonut edellytykset globalisaatiolle
- Teknologian kehitys on vasta alussa; se luo uusia oppimisen ympäristöjä, tapoja ja mahdollisuuksia

□ Oppilaat tarvitsevat nykyistä parempia tilaisuuksia hyödyntää teknologiaa, erityisesti tvt:tä syvälliseen oppimiseen ja yhdistää koulussa ja sen ulkopuolella opittua. Heidän tulee oppia hakemaan, analysoimaan ja rakentamaan/tuottamaan tietoa monipuolisessa vuorovaikutuksessa, yhdessä toisten kanssa

□ Luku- ja kirjoitustaidon käsite on muuttunut – tarvitaan laajaalaisia luku- ja kirjoitustaitoja, joihin sisältyy entistä vahvemmin myös kuvallukutaito
(Halinen Irmeli, 27.8.2012)

TIEDON LUONTEEN MUUTOS

Teknologia tuo tiedon ulottuvillemme

- Tiedon valtava määrä, kompleksisuus ja visuaalisuus
- Tiedon syntyminen verkostoissa
- Tiedon monimuotoisuus, epävarmuus, ristiriitaisuus, nopea uusiutuminen, dynaamisuus

□ Oppilaat tarvitsevat sekä strategioita selviytyä tiedon kasvavan määrän kanssa että vahvistusta identiteetilleen valtavassa tietotulvassa

□ Oppilaat tarvitsevat tiedonhankinnan ja käsittelyn taitoja, kriittistä lukutaitoa, kykyä tuottaa tietoa vuorovaikutuksessa toisten kanssa ja toimia verkostoissa sekä ajatella ja ratkaista ongelmia (Halinen Irmeli, 27.8.2012)

LASTEN JA NUORTEN KASVUYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Perheen, suvun, asuinyhteisöjen ja kaveripiirin rakenteiden ja toimintatapojen muutokset

- Aikuisuuden mallit, hoivasuhteet, perheiden ongelmat, köyhyys, lasten ja nuorten kokemat paineet
- Uudenlaiset yhteisöllisyyden muodot, median ja mainonnan vaikutus
- Päiväkotien ja koulujen kasvatus/hoivavastuun kasvaminen

□ Oppilas tarvitsee kokemuksia turvallisesta ja välittävästä aikuisuudesta, aikuisten välisestä yhteistyöstä sekä rakentavasta toiminnasta yhteisössä, harjaantumista arjen taitoihin ja yksilöllistä tukea ja ohjausta omalle kehitykselleen

□ Kouluyhteisön tehtävänä on vahvistaa oppilaiden koherenssin (eheyden)

tunnetta ja tukea onnistumisista

(Halinen Irmeli, 27.8.2012)

Tehtävä

- ▶ Miettikää vieruskaverin kanssa/pienissä porukoissa:
- ▶ Jos olisi olemassa yksi taito, jonka toivoisitte opetettavan koulussa, mikä se olisi?

TULEVAISUUDEN AMMATTEJA – jo 20 vuoden päästä

Personal branders

Social 'networking' worker

Time broker / Time bank trader

Virtual clutter organiser

Waste data handler

Alternative vehicle developers

Narrowcasters

Avatar manager / devotees / virtual teachers

Virtual lawyer

Weather modification police

Quarantine enforcer

Climate change reversal specialist

Space pilots, tour guides and architects

'New science' ethicist

Memory augmentation surgeon

Old age wellness manager/consultant

Pharmer of genetically engineered crops and livestock

Nano-medic

Body part maker

Toimitussihteeri: Lasse Kerkelä • Ulkoasu: Anna Pajunen, Jussi Salmi

TEEMU HOTTI

Kärsivällistäjä voi olla ammatti tulevaisuudessa

Kysely: Kysytyimmät ammatit ovat vastedes terveyden ja hyvinvoinnin alalla

Marjukka Liiten HS

MILTÄ tuntuisi kertoa ammatikseen kärsivällistäjä, inspiraattori, ekopolisi tai ajattelija?

Kärsivällistäjä elvyttäisi pelamisen uuvuttamat aivot, inspiraattori valaisi ihmisiin voimantunnetta, ekopolisi huolehtisi ekotaseesta ja ajattelijan työ olisi olla positiivinen henkilö.

Muiden muassa tällaisia ammatteja "keksivät" yritysten ja oppilaitosten edustajat, jotka vastasivat keväällä kyselyyn tulevaisuuden osaamisesta ja ammatteista.

Heidän tuli arvioida, mille palveluille ja taidoille on eniten kysyntää seuraavien 15 vuoden aikana.

Kyselyn teki Fountain Park, ja sen tilasi Helsingin seudun kaupakamari.

KAIKKIAAN tuhannen vastaajan joukossa oli myös opiskelijoita, jotka vastasivat kyselyyn yritysten ja

arvostivat myös viestintää ja ekologisuuutta.

KYSYTYIMMÄT tulevaisuuden ammatit löytyivät terveydestä ja hyvinvoinnista: eniten mainintoja keräsivät lääkärit ja hoitajat.

Tosin niihinkin yhdistettiin muutakin osaamista, kuten tietotekniikkaa ja yrittäjyyttä sekä ennen kaikkea läsnäoloa. Lääkärin ja hoitajan pitäisi tulla kotiin joko oikeasti tai edes älylaitteen välityksellä.

Toiseksi eniten katsottiin tarvittavan it-alan osaajia, kuten kyberturvallisuuden ammattilaisia ja big datan eli laajojen tietomasojen analyysejä. Kysyntää on kokonaisuuksia hallitseville it-arkkitehteille, koska "kaikki osaavat jo koodata".

VIIDEN kärkijoukkoon pääsivät eri alojen palveluammattilaiset, joilla on "oikea asenne", opettajat sekä moniosaajat.

Myös hyviä myyjiä ja johtajia tarvitaan vastakin, eikä heitä au-

Ajattelijan tehtäviin kuuluu ratkaista ongelmia ja olla positiivinen henkilö.

Laaja-alainen osaaminen ops:ssa

- ✓ *Ajattelu ja oppiminen*
- ✓ *Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisuus*
- ✓ *Itsestä huolehtiminen, arjenhallinta ja turvallisuus*
- ✓ *Monilukutaito*
- ✓ *Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen*
- ✓ *Työskentely, opiskelu ja työelämässä tarvittava osaaminen*
- ✓ *Osallistuminen, vaikuttaminen ja vastuullisuus*

Oppimiskäsitys

Oppilas on **aktiivinen toimija**, joka oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa.

Myönteiset tunnekokemukset, ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

Oppiminen tapahtuu **vuorovaikutuksessa** toisten oppilaiden, aikuisten ja eri yhteisöjen kanssa

Oppiminen on yksin ja yhdessä tekemistä, ajattelemista, suunnittelua ja näiden **prosessien monipuolista arvioimista**

Koska oppilaan minäkuva ja itsetunto vaikuttavat siihen, millaisia tavoitteita oppilas asettaa toiminnalleen, **oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ohjaus** on erittäin tärkeää

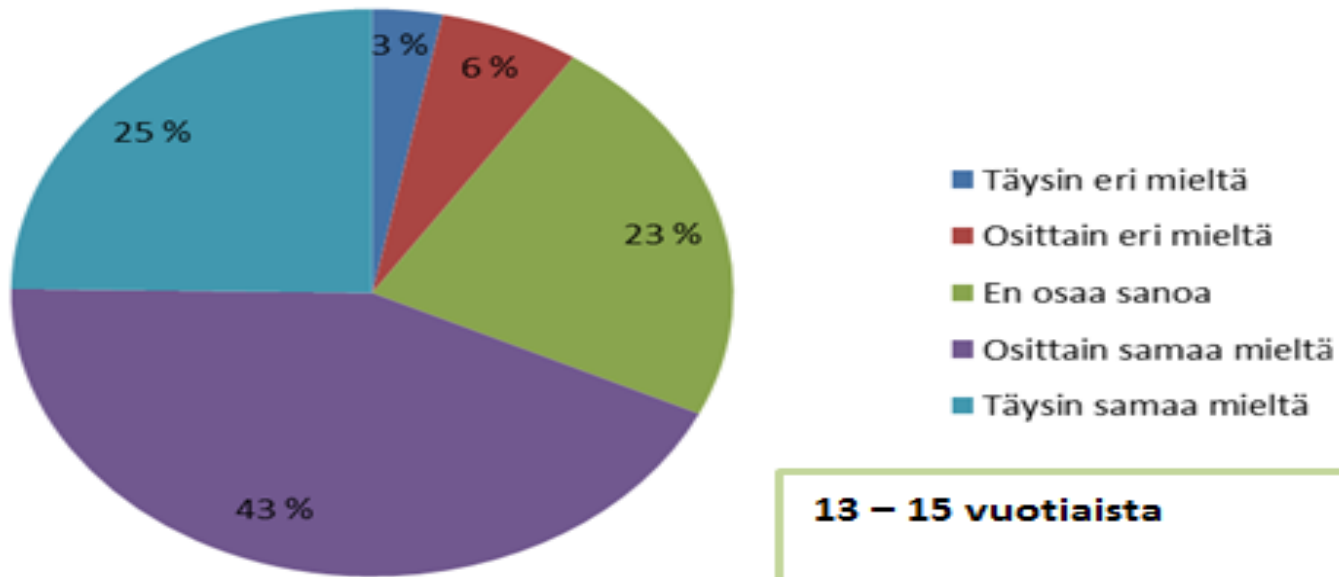
Motivaatio

- ▶ Jokaisella lapsella on oikeus kasvaa täyteen mittaansa ihmisenä... (s. 5)
- ▶ Oppilas on **aktiivinen toimija**, joka oppii **asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti** että yhdessä muiden kanssa. Parhaimmillaan oppiminen herättää **myönteisiä tunnekokemuksia, iloa ja uutta luovaa toimintaa, joka innostaa** kehittämään omaa osaamista. (s. 6)
- ▶ Jotta oppilas osaa hyödyntää ja soveltaa oppimaansa uusissa tilanteissa, opetus järjestetään siten, että oppilas voi kokea opittavat asiat **itselleen merkityksellisiksi**. Omasta oppimisprosessistaan tietoinen ja vastuullinen oppilas oppii toimimaan yhä itseohjautuvammin. (s. 7)
- ▶ Perusopetus vahvistaa oppilaan **myönteistä identiteettiä** ihmisenä ja oppijana. (s. 8)
- ▶ Yleisempiä taitoja ja valmiuksia, joita perusopetuksen eri oppiaineiden opetuksen yhteydessä sekä koulun muissa tilanteissa tulee edistää, ovat **ajattelun ja oppimaan oppimisen taidot sekä motivaatio ja luovuus**. (s. 9, Valtioneuvoston asetus 3 §)

Oppiminen on kaikkialla. Miten oppilaat kokevat oppimisen?

**Opin edelleen myös silloin, kun en ole
koulussa.**

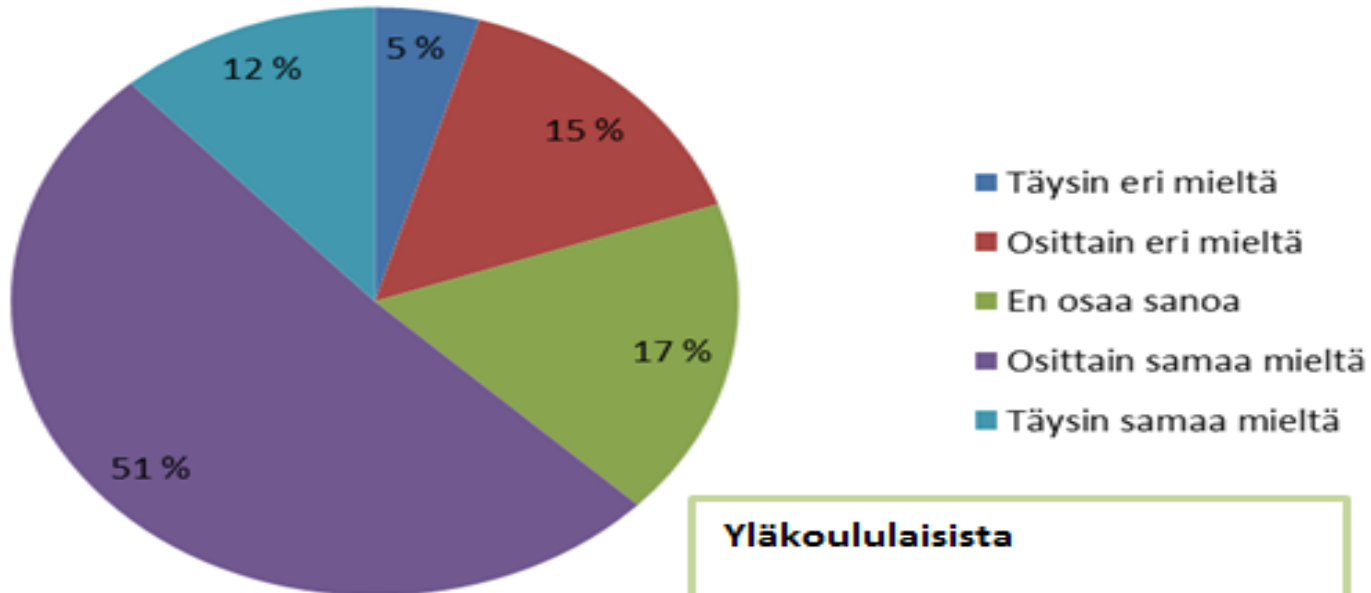
13 – 15 vuotiaista

68 % kokee oppimisensa jatkuvan
koulun ulkopuolella

Sitoutuminen oppimiseen liittyy kouluviihtyvyyteen

Se, mitä opin koulussa, kiinnostaa minua.

Yläkoululaisista

63 % mielestä koulussa
opittavat asiat ovat kiinnostavia

**Oppimisen ilo
voisi
syntyä
ihmettelystä ja
oivaltamisesta**

FINNISH NATIONAL
BOARD OF EDUCATION

**Se, mitä
opiskeltaisiin,
auttaisi
ymmärtämään
maailmaa ja itseä**

PERUSOPETUKSEN TUNTIJAKO JA OPETUKSEN TAVOITTEET

Valtioneuvoston asetus 422/2012 28.6.2012

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteet:

§ 2 Kasvu ihmisyyteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen

§ 3 Tarpeelliset tiedot ja taidot

§ 4 Sivistyksen, tasa-arvon ja elinikäisen oppimisen edistäminen

Muutokset opetettavissa aineissa

- ▶ Perusopetuksen luokilla 1–6 opetetaan ympäristöoppia
- ▶ B1-kieli aloitetaan jo 6.luokalla
- ▶ Uskontoa 1 vvh vähemmän
- ▶ Yläkoulun valinnaisaineista siirretään tunteja taideaineisiin=>valinnaisuus vähenee
- ▶ Yläluokilta siirtyy englannin tunti 5. luokalle
- ▶ Historiaa ja yhteiskuntaoppia jo alakoulun puolella

Toimintakulttuuri murroksessa?

- ▶ Ops–työ käynnistyy toimintakulttuurin pohtimisella: Millainen on koulun arki ja toimintakulttuuri?
- ▶ Miten toimintatavat edistävät laaja–alaisen osaamisen taitoja?
- ▶ Miten oppilaat otetaan mukaan suunnitteluun?
- ▶ Mitkä ovat varhaiskasvatusta, esiopetusta ja perusopetusta yhdistäviä keskeisiä tavoitteita, keskeisiä teemoja ja toimintaperiaatteita?
- ▶ Millaista osaamista tarvitaan?
=> Täydennyskoulutus

Toimintakulttuuri

- ▶ = käytännön tulkinta opetus- ja kasvatustehtävästä, tapa toimia

ARVOT

TOIMINTA
KULTTUURI

Mitä pidämme tärkeänä?

Mitä sanomme muille?

Mitä

todellisuudessa
teemme?

Muutoksen ydin:

MITÄ opetetaan?
opetetaan? ⇒ MITEN

Onko koulun toimintakulttuuri sellainen, että se antaa lapsille/ oppilaille mahdollisuuksia ja edellytyksiä oppia tulevaisuuden kannalta tärkeitä taitoja (omaan ajatteluun, harkitsevuuteen, itseohjautuvuuteen, vastuullisuuteen jne.)?

1973

Näin huono todistus!!?
Voisitko selittää?

Hyyrykallio@

Mikä meni pieleen?

Nykypäivä

Näin huono todistus!!?
Voisitko selittää?!!

Oppijan on tultava tietoiseksi siitä, miten toimien hän on edistynyt ja missä ei ja miksi, ja miten toimimalla hän voisi vielä parantaa oppimistaan. Tällainen *oman oppimisprosessin tiedostamisen taito, reflektointi* ei kehity oppilaalle itsestään, vaan siihen tarvitaan ohjausta ja opettelua.

Opintojen aikaisella arvioinnilla opettajan on mahdollista tukea oppilaita tällaisten ajattelu- ja työskentelytaitojen oppimisessa, erilaisten sisältökokonaisuuksien rakentamisessa ja itsenäisessä tiedon hankinnassa

JÄTÄ VIELÄ TERVEISESI

- ▶ Kirjoita vihreälle lapulle, mikä koulussanne on tällä hetkellä hyvin ja mille näytetään vihreää valoa. Kirjoita punaiselle lapulle mitä kehitettävää koulun toiminnasta löytyisi.
- ▶ Seuraa seudullisen ops–työn etenemistä Facebookissa: Joensuun seudun ops 2016
<https://www.facebook.com/groups/Joensuunseudunops2016/>

Tehtävä

- ▶ **A. Käsitukset nykyisestä peruskoulusta**
- ▶ Millaisena näet nykyisen peruskoulun?
- ▶ Mitkä asiat ovat paremmin kuin omana kouluajanasi?
- ▶ Mitkä asiat ovat huonommin kuin omana kouluajanasi?

- ▶ **B. Ajatukset tulevaisuuden koulusta, tiedoista ja taidoista**
- ▶ Millaisessa maailmassa toivoisit lapsesi elävän tulevaisuudessa?
- ▶ Millaisia ominaisuuksia toivoisit lapsellesi kehittyvän, että hän pärjäisi sekä omassa arjessaan että työelämässä?
- ▶ Mitä tietoja ja taitoja tulevaisuuden koulun tulisi erityisesti painottaa?

Polkuja tulevaisuuteen ei löydetä,
vaan ne tehdään.

John Schaar

Kuva© Aulikki Sihvonen

A photograph of a dirt path winding through a forest. The trees are covered in vibrant autumn foliage, with shades of yellow, orange, and green. The path is made of dirt and is flanked by tall grasses and bushes. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

Polkuja tulevaisuuteen ei löydetä,
vaan ne tehdään.

John Schaar